

Nr 5.

Av herr **Christenson** i Malmö, *angående sådan ändring av bestämmelserna i 32 § kommunalskattelagen att resekostnads- och traktamentsersättning, som anvisas av annan än staten, icke skall utgöra skattepliktig intäkt.*

I vissa tjänster är särskild ersättning anvisad för vissa med tjänsten förenade kostnader, som av den skattskyldige måste bestridas. I fråga om sådan ersättning göres i skatteförfattningarna skillnad mellan å ena sidan statlig och å andra sidan kommunal och enskild tjänst.

Är fråga om statlig tjänst, skall den anvisade ersättningen ej upptagas som intäkt av tjänsten. Å andra sidan få de kostnader, som skola bestridas med ersättningen, ej avföras som utgift, även om ersättningen ej räckt till kostnadernas gäldande. Det sagda gäller för det fall att den anvisade ersättningen är avsedd att täcka utgifterna i fråga. Är ersättningen däremot endast avsedd att utgöra ett mindre bidrag till kostnadernas bestridande, skall ersättningen i sin helhet deklareraras som intäkt, medan å andra sidan kostnaderna få avdragas som utgift även i den mån de överstiga ersättningen. Nu anförda föreskrifter återfinnas i punkt 4 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen. (K. L.)

De ersättningar, varom här är fråga, utgöras bl. a. av förvaltningskostnadsbidrag och anslag till andra expenser samt resekostnads- och traktamentsersättning. Med av staten anvisad resekostnads- och traktamentsersättning förstås vad som enligt allmänna resereglementet med flera författningar eller särskilt av Kungl. Maj:t eller vederbörande myndighet meddelat beslut utgår som dylik ersättning.

Från denna regel att av staten anvisad ersättning icke skall upptagas som intäkt göres i 32 § 4 mom. K. L. undantag för i kommunal eller i enskild tjänst anställd skattskyldig. Sådan skattskyldig skall sålunda uppgiva den ersättning han uppburit men äger då avdraga de kostnader, som skola med ersättningen bestridas. I anvisningarna sägs, att det ofta i dylika fall torde kunna antagas, att den anvisade ersättningen i sin helhet åtgått till de omkostnader, för vilka den avsetts, utan att särskild utredning i detta hänseende behöver lämnas. Om ersättningen icke överstiger vad som av staten i motsvarande fall lämnas, bör enligt anvisningarna avdrag i regel medgivas med samma belopp som den anvisade ersättningen. Som jämförelse anföras de resekostnadsersättningar, som i allmänhet utbetalas av de enskilda järnvägarna. I anvisningarna lämnas till sist den föreskriften, att om avdrag yrkas med högre belopp än den anvisade ersättningen, bör

genom utredning visas, att ersättningen på grund av »särskilda förhållanden» varit otillräcklig.

Grunden till denna olika behandling av den ersättning, som anvisats å ena sidan vid statstjänst och å andra sidan vid kommunal eller enskild tjänst, har sagts vara den, att den av staten anvisade ersättningen presumeras vara så avvägd, att densamma skall täcka de kostnader, som ersättningsbeloppet avser, under det att beträffande den ersättning, som anvisats av annan än staten, det kan tänkas inträffa, att ersättningen är för knappt tillmätt eller att den är avsedd att utgöra en löneförmån och således är avsiktligt bestämd till ett högre belopp än de motsedda kostnaderna.

I fråga om resekostnads- och traktamentsersättning till statstjänstemän gäller som redan nämnts det allmänna resereglementet och beträffande kommunala befattningshavare det för respektive kommun antagna reglementet. Sådana lokala reglementen finnas antagna för flertalet städer och köpingar. De lokala resereglementena lära i allmänhet vara något generösare för befattningshavarna än det statliga resereglementet, men det finns också inom ett mindre antal städer och köpingar reglementen, som i vissa avseenden icke äro så förmånliga som motsvarande föreskrifter i det statliga resereglementet. Emellertid lär en utredning ha igångsatts i syfte att åstadkomma enhetliga bestämmelser i detta hänseende för såväl städer och köpingar som den egentliga landsbygden. Utredningen har särskilt tagit sikte på rese- och traktamentsersättning, som utgår till polismän i städer, köpingar och å den egentliga landsbygden. Därest utredningen kommer att leda till resultat, synes man ha anledning att räkna med att inom en snar framtid enhetliga bestämmelser om rese- och traktamentsersättning skola komma att gälla för statstjänstemän och kommunala befattningshavare.

Den omständigheten att en del lokala reglementen kunna upptaga bestämmelser, som i vissa avseenden äro något generösare än motsvarande föreskrifter i allmänna resereglementet, kan icke utan vidare tagas till intäkt för att den ersättning, som utgår, skall till någon del anses utgöra en förtäckt löneförmån. Anledning synes därför saknas att i skattehänseende behandla traktamentsersättning, som utgår till kommunala befattningshavare, annorlunda än den ersättning, som för samma ändamål utgår till statstjänstemän.

Den tyngst vägande invändningen mot att avlägsna den i beskattningshänseende olika behandlingen av utav staten och av annan än staten anvisad ersättning skulle väl vara, att man kan befara, att en lagändring skulle leda till att de enskilda arbetsgivarna kunde komma att minska den anställdes fasta lön och i stället öka traktamentsersättningen till belopp överstigande de motsedda utgifterna, varigenom vederbörandes tjänsteinkomst skulle bli skattefri i viss utsträckning. Det torde dock på goda grunder kunna antagas, att arbetsgivarna i allmänhet skola finna sig sakna intresse

av att medverka till ett sådant kringgående av givna bestämmelser. Något sakligt skäl att bibehålla den nuvarande bestämmelsen för i enskild tjänst anställda skattskyldiga synes därför ej föreligga. Därtill kommer, att det bör vara statsmakterna angeläget att ur skatteförfattningarna avlägsna sådana påtagliga ojämnheter, varom här är fråga.

Den nuvarande olikheten i behandling i beskattningshänseende av traktamentsersättningen medför dessutom en annan olägenhet, som leder till att likställighet mellan statstjänstemän och andra skattskyldiga icke ernås. Vid taxering av skattskyldiga, som under längre eller kortare tid vistats utom bostadsorten, vilket som bekant är fallet med ett stort antal skattskyldiga, t. ex. kommunala befattningshavare, funktionärer av olika slag hos föreningar eller andra sammanslutningar, handelsresande med flera yrkesgrupper, har den praxis utbildats, att taxeringsmyndigheterna plägat vid beräkningen av tjänsteinkomsten reducera avdragen med ett visst schablonmässigt beräknat mindre belopp, motsvarande den under resorna antagna besparingen i de normala levnadskostnaderna i hemmet. I allmänhet synes denna besparing ha beräknats till tre kronor för dag för gift skattskyldig eller för ogift med eget hushåll samt till fem kronor för ogift utan eget hushåll. Även om det understundom kan finnas fog för en dylik åtgärd, rimmar den icke väl med vad som vid taxering vederfares statstjänstemännen, vilka i fråga om traktamentsersättning ej behöva underkasta sig någon extra beskattning för under resor uppkommen besparing i levnadskostnader. Man kan sålunda knappast påstå, att genom den praxis, som utbildats, skapats rättvisa och jämlikhet skattskyldiga sinsemellan.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring av 32 § kommunalskattelagen jämte därtill hörande anvisningar, att resekostnads- och traktamentsersättning, som anvisats av annan än staten, måtte — i likhet med vad som gäller om av staten anvisad ersättning — förklaras icke skola utgöra skattepliktig intäkt, eller, om detta yrkande icke kan bifallas, riksdagen ville hos Kungl. Maj:t hemställa om en översyn i detta hänseende av bestämmelserna i nämnda lagrum samt att Kungl. Maj:t måtte på grundval av vad vid denna utredning framkommit för nästkommande års riksdag framlägga eventuellt förslag i ämnet.

Stockholm den 12 januari 1952.

Carl Christenson,
Malmö.